

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 28 K, za pol leta 18 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Pokopini se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Štajerski Slovenci — žrtev klerikalnega izdajalstva.

Že večer smo naglašali, da klerikalec in njih glasilo „Slovenec“ molče kakor grob na očitane, da so v zadevi volilne reforme izdali in prodali koroške in štajerske Slovence vladi in Nemcem proti temu, da jim vlada zagotovi absolutno premoč pri nas na Kranjskem in ubije narodno-napredno stranko.

Dr. Šusteršič in njegova „compagnia bella“ so se zavili v plašč molčanja, ker čutijo dobro, da se ta stvar ne da utajiti, ker tudi vedo, da se jim njihov izdajalski čin lahko vsak hip tudi dokaže.

Klerikalci mislijo, da se bodo temu najljubše ognili na ta način, ako ne reagirajo na nobeno očitanje, češ, s tem se onemogoči vsaka obširna polemika, s čemer je doseženo, da se stvar preje ali sleje v javnosti pozabi, ne da bi napravila preveč hrupa in prahu.

Toda klerikalna gospoda se moti, ako je mnenja, da bo svoje črno izdajalstvo prikrila s trdovratnim svojim molčanjem in s tem preprečila javno razpravljanje sramotnega svojega delovanja!

Mi ne bomo preje mirovali, dokler ne bomo docela razkrinkali klerikalnih eflatov in pokazali slovenski javnosti, kako brezstidno in brezvestno se igra ta brezdomovinska banda z vseoslovenskimi narodnimi interesi, ki jih brez pomisleka žrtvuje svojim strankarskim koristim.

Opetovano smo že dokazovali, da so Šusteršič in njegovi kranjski tovariši oni krivci, ki imajo na vesti grdi narodni greh, da dobe štajerski Slovenci po Gautschevem načrtu mesto 9 mandatov, ki jim gredo po številnosti slovenskega naseljenja in po davčni moči na Štajerskem, samo 6.

Danes smo v prijetnem položaju, da moremo to svojo trditev dokazati s konkretnimi argumenti.

Ko smo svoječasno konstatirali dejstvo, da dobe štajerski Slovenci

mesto 9 mandatov, ki bi jih imeli po pravici zahtevati, samo 6, in smo z ozirom na to očitali „Slovanski zvezi“, da je po njeni krivdi vlada oropala Slovence na Štajerskem za tri mandate, se je Šusteršič zagovarjal v „Slovenec“ glede na to očitanje s tem, da je zatrjeval, da še število mandatov na Štajerskem, ki bi naj pripadli Slovincem, ni definitivno določeno in da se bo slovenskim poslancem, zbranim v „Slovanski zvezi“, ki so pripravljeni zastaviti ves svoj vpliv v korist upravičenim zahtevam štajerskih Slovencev, posrečilo pri vladi izposlovati, da bo povečala število slovenskih mandatov na Štajerskem.

Tej svoji izjavi je Šusteršič pristavil še opomin, naj slovensko časopisje za božjo voljo ne razpravlja več o tej zadevi, ker bi s tem samo pokvarilo že započeto akcijo, ki ji je takorekoč že zagotovljen, ako ne popoln, a vsaj delni uspeh.

Slovensko napredno časopisje se je, žal, tudi ravnalo po tem lopovskem in hinavskem opominu, ker je mislilo, da ima Šusteršič vsaj v tem, za ves slovenski narod eminentno važnem trenutku, čiste namene.

Sedaj se je pa pokazalo, da je klerikalni kolovodja tudi v tem velevažnem momentu varal slovensko javnost in da se je poslužil gori navedenega opomina na slovensko časopisje le v syrho, da bi preprečil javno razpravljanje in da bi mu slovenski časopisi ne zmešali štrne, ki jo je tako virtuozno v svojo korist spletel v zadevi volilne reforme.

Izvedeli smo namreč iz najzanesljivejšega vira, da je vlada definitivno skržila število slovenskih mandatov na šest v tistem trenutku, ko je minister notranjih zadev grof Bylandt-Reidt definitivno konferiral z dr. Šusteršičem.

Znano je, da so štajerski slovenski poslanci sprva zahtevali 9 mandatov; to svojo zahtevo so kasneje

vzpričo splošnega položaja reducirali na 8 mandatov, a ob enem kategorično izjavili, da je to njihov končni postulat, od katerega ne odnehajo niti za pičico pod nobenim pogojem. Izdelali so podroben načrt in ga predložili z razdelitvijo volilnih okrajev vred vladi. Po večkratnih pogajanjih se je nazadnje minister Bylandt-Reidt napram slovenskim štajerskim poslancem izjavil: „8 mandatov ne boste mogli dobiti, toda sedem vam jih gre in sedem jih vam tudi dam!“

Iz te izjave je razvidno, da se je vlada že odločila, da da štajerskim Slovincem 7 mandatov. Kasneje je bil pri Bylandtu tudi dr. Šusteršič in je konferiral z njim o zadevi volilne reforme. Ta konferenca Šusteršičeva je bila odločilna za usodo slovenskoštajerskih postulatov glede števila mandatov!

Po tej konferenci s Šusteršičem namreč ni minister Bylandt-Reidt napram slovenskim štajerskim poslancem ničesar več hotel vedeti o preje že obljubljenem 7. slovenskem mandatu, marveč je neizprosno vztrajal na stališču, da štajerskim Slovincem zadostuje šest mandatov!

To je goli fakt, to je najčistejša resnica!

Sedaj ima besedo dr. Ivan Šusteršič, ako si upa izpodbijati naše navedbe in tajiti opisane dogodke!

Toda z dokazi, s fakti naj pride na dan, ako more in si upa, zakaj s prostaskim psovanjem in spodlim zavijanjem ne bo spravil s sveta resnice, da je on in nikdo drugi zakrivil sramotni zločin, da je izdal in prodal štajerske Slovence vladi in Nemcem!

O tem obveščamo javnost slovensko in izročamo njeni obsodbi moža, ki ima nagromadenih na svoji kosmati vesti že toliko množino narodnih grehov, da je v interesu celokupne narodne stvari, ako že vendar

enkrat zapade pravični, že zdavna zasluženi justifikaciji! Vi Slovenci pa, ki še niste izgubili narodnega čuta, narodnega ponosa in narodne zavesti, Vi vsi, v katerih še tli plamteča iskra nesebične domovinske ljubezni, Vi ga sodite!

Balkanska pisma.

(Jugoslovanski almanah. — Zanesljivost ljubljanskega „Slovenca“.)

Belgrad, 9. aprila.

—ut. „Slovenski Narod“ je dobro storil, da je vedno povpraševal: Kje je toliko obetani „Jugoslovanski Almanah“? To zbadanje je provzročilo v Belgradu ogorčenje proti odboru, ki je prevzel zadačo, da almanah izda — a ne da od sebe niti glasu. Jaz sem večkrat iskal posamezne članke odbora, da se informiram o almanahu, ali nisem mogel nobenega dobiti tako lahko, pa tudi ako sem katerega teh gospodov slučajno našel, mi je rekel na kratko, da almanah izide, ali natančnejših informacij nisem nikdar dobil, nego vselej neke pitijske odgovore, tako, da se mi je končno že preneumno zdelo, nadalje iskati odbornike in jih povpraševati o almanahu.

Sedaj sem končno izvedel, da almanah do tedaj zato ni izšel, ker ni denarnih sredstev! Vlada je obljubila, da bo almanah financirala, ali je kmalu nato padla, a nova vlada ni dolgo ostala, nego je prišla tretja, provizorična vlada, ki je izvršila volitve, potem je prišla vlada gosp. Ljube Stojanovića, ki je tudi v kratkem vzela slovo in sedaj imamo od takrat že peto vlado in ta bo — kakor se z vso gotovostjo zatrjuje — almanah financirala. Potrebna je namreč večja vsota — okoli 10 tisoč dinarjev — in vlada mora iskati od narodne skupštine izreden kredit. Ta kredit bi skupština enoglasno dovolila, ali ves ta čas je bil politični položaj tak, da nobena vlada ni bila sigurna, da bi dolgo ostala — ta bojazen je bila opravičena, kakor se vidi iz nagle menjave vlad — pa ni predložila

skupštini predloge. Sedaj se pa menda zadeva v kratkem konča. Skupština se čez nekaj tednov zopet sestane in vlada bo od nje dobila izreden kredit, a potem izide težko pričakovani „Jugoslovanski Almanah“.

Sicer bi se denar že zdavnaj lahko dobil na drug način, n. pr. z naročnino in almanah bi imeli že zdavnaj lahko v rokah, ali dobro bo tudi, ako ga zdaj dobimo — potem odboru odpuščamo njegovo dosledno molčanje in ignoriranje cele jugoslovanske javnosti, ki s polno pravico zahteva, da se ji pove: kaj je s toliko obetanim „Jugoslovanskim Almanahom“?

Potrpimo še malo, Jugoslavlani!

Mnogo časopisov sem že čital, ali še nobenega nisem videl, ki bi sam sebe toliko hvalil kot ljubljanski „Slovenec“, ki se neprestano širokousti, kot bi bil najinformativnejši list na celnem slovenskem jugu. Kdor pazljivo čita „Slovenski Narod“, se bo spomnil, da sem o tem hvalisanju govoril že v septembru lanskega leta v „Slovenskem Narodu“, ko se je „Slovenec“ dotaknil tudi mojega dopisovanja v „Slovenskem Narodu“, a obenem se je hvalil, da ima svoje dopisnike po vseh važnejših mestih na slovenskem jugu. Jaz sem takrat konstatiral eno istino: da ima „Slovenec“ na celnem Balkanu same enega dopisnika, in sicer v Belgradu in da ta dopisnik „fabricira“ dopise iz različnih mest (Sofija, Skoplje, Prizren, Bitolj itd.), katerih nikdar videl ni. Takrat sem trdil tudi to, da ta dopisnik ne ljubi posebno istine in da prav pogostoma opisuje dogodke — ki se nikdar izvršili niso.

Imel sem prav. Vedel sem sicer tudi takrat, ko sem o tem pisal, da imam prav, ker lagati ne maram, ali danes lahko v popolni luči prikažem mizernega „Slovenčevega“ dopisnika in reduciram „Slovenčeve“ hvalisanje na pravo mero, ker imam dokaz, da debiva „Slovenec“ dopise, ki so popolnoma, od alfe do omega izmišljeni. Ta dokaz podajam javnosti tem rajše, ker sta me „Slovenec“

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

X.

(Prazgodovinske izkopnine — diluvijalni človek).

Če je živel človek pred veliko ledeno dobo v Evropi, torej v gor-kem, tropičnem terejuru, tega ne vemo, čeprav je to verjetno. Gotovo pa je živel v ledeni dobi, vsaj v krajih, ki so ostali brez snega in ledu, n. pr. v Južni Francoski in drugih morskih obalah. Sledov in izkopnin po tem takimenovanem diluvijalnem človeku pa imamo precej, tako, da je njegovo eksistenco smatrati kot gotovo.

L. 1856. našli so v Neandrov dolini med Düsseldorfom in Elberfeldom ostanke starodiluvialnega človeka; našli so jih 20 m nad dolino visoko v neki apnenčevi votlini. A ker je Virchow v ostrem nasprotju skoro z vsemi francoskimi učenjaki proglasil to črepijo, kakor ostalo ogrodje za patološko, se niso dosti več brigali za ostanke, ampak imeli

vprašanje za rešeno. Stoprv strašburški anatom Schwalbe je pregledal kosti še enkrat natančno, ter dognal, da je Virchow sklepanje bilo skoro vseskozi povsem neutemeljeno in napadno, preiskava pa površna. Po Schwalbeju je neandrovski ogrodje ogrodje moža starega 40—65 let, in se močno razlikuje od sedanjega človeka, tako da je treba smatrati Neandera kot zastopnika posebne plemena, ali saj varijetete. Čelni in črepinjski obok je jako nizek, temenice so dosti ožje, kakor pri sedanjem človeku, čelo visi nazaj, a nadčelni oboki so izrazovito in krepko razviti. Ta človek se torej močno oddaljuje od sedanjega in se bliža Duboisovemu, da, v nekaterih točkah se nagiblje bolj k slednjemu kot k tipu sedanjih ljudi.

Vse te znake pa bi lahko in so jih tudi imeli kot individualne, samo pojedincu pripadajoče — Praevropejci pa da nimajo ničesar opraviti z Neandercem. To bi moralo držati, če ne bi imeli zaznamenovati več takih najdb, ki se čudovito vjemajo z Neandersko. V nekem brlogu pri Spyu na Belgijskem so našli s

kostmi mamuta, nosoročca, hijene-brlogarice in drugih živali tudi dve človeški lobanji. Obe posnemajo Neanderski tip, in se po svojih oblikah oddaljujejo od lobanj sedanjih generacij. A tudi glede ostalega ogrodja se vjemajo ti trije Praevropejci. G. Schwalbe ne nazivlje torej Neanderske in Spyjskih lobanj kot lobanj kake rase, ampak prislova jih v posebno vrsto rodu človeka, imenom: homo Neanderthalensis.

Nekoliko drugače so lobanje, katere je našel francoski učenjak de Vikieneuve 7³/₄ m globoko v sloviti „rdečih jamah“ Mentonskih. Votlina, kjer so našli oba popolnoma ohranjena skeleta, imenuje se „Grotte des Enfants“ in po nji tudi ostanke. Oba skeleta sta bila pokopana čepeča, z visoko k prsim pritegnenimi koleno. Eno ogrodje je od mladega moža, drugo je starejše ženske, inajočje 2 zapestnici na levici. Tudi nekaj kresilnega drobiža se je našlo pri zakopancih.

Te lobanje so posebno čudne, ker se kosti razlikujejo od Neanderskega tipa, in zopet od sedanjega. Čelo je visoko in razvito, čeljusti so

prognatične, zobje štrle naprej, brada pada naravnost navzdol, nozdri pa imajo utisnine, kakor pri zamereh. Kakor vse kaže, se gre tukaj za povsem nov tip, za paleolitično formo človeka z negreidnimi znaki. Mogoče je, da je ta tipus se začel, če se se severna plemena družila z južnimi, mogoče indoevropska z etiopskimi. Da so se afrikanca plemena razprostirala po Evropi, tega mnenja je tudi R. Forrer, zastopajoč ga na podlagi raziskav evropskih in egipčanskih grobov čepecev. (Hoekergriber).

Znamenita je tudi prehistorična najdba v Keßlerlochu pri Thainingu v Švici. Na južnem koncu te votline našli so preko tisoč kosov, orodja in orožja, kosti, rogov itd. Vzlasti se odlikujejo posamezni kosi po lepi ornamentiki. Tudi podobe ljudi in živali: mamuta, nosoročca in leva-brlogarja so med njimi. Keßlerloch je sicer „naselbina“ poznejše dobe, ki je sledila ledeni dobi, a je dosti starejša, nego ostala švicarska prazgodovinska bivališča.

Velikansko senzacijo pa je vzbudila med učenim svetom vest, da se

l. 1899. našli v Krapini na Hrvaškem taborišče prazgodovinski ljudi. Tudi to pot so našli kosti v votlini, 25 m visoko nad potokom Krapinico. Ta potok je tekkel v terejarni dobi 25 m višje, ter izpiral gotovo tudi brlog. Votlina bila je napolnjena z razpadninami, kamni in prodeem, med katerim so našli poleg človeških sledi ostanke rjavega in medveda-brlogarja, tura, diluvijalnega nosoročca, jelena, želve in mrmravčka. Ker mrmravček živi samo visoko na planinah, da se sklepati, da ga je tedaj sneg in led potisnil noter doli v hrvaške doline. Od človeškega ogrodja so našli ostanke skoraj vseh kostij, med njimi tudi nekaj črepij, zob, dele gornje in spodnje čeljusti, več krepkih nadočnih robov in močne izboklo čelno kost. Poleg tega našli so ostanke nekdanjih ognjišč: sledi pepela in lesnega oglja, nekaj ožganega peščenjaka, peska in kosti. V eni izmed mnogih plasti so našli skoreno izključno človeške kosti od ljudi vseh starosti, zakopane v ostanke bivšega ognjišča — vse pa ožgane in polomljene. Izvestno so to ostanke pojedine, na kateri se je jedlo — človeško meso. (Konec prih.)

in njegov belgrajski dopisnik klevetala na najpodlejši način, dostojen popolnoma propalih duš.

„Slovenčevga“ dopisnika je nekdo nalagal, da je poginil glasoviti srbski macedonski revolucionar Gjorgje Skopljanec, in sicer da ga je ubil neki vstaš iz njegove čete. „Slovenčev“ dopisnik, glasoviti Šijački, vzame hitro papir, pero in črnilo in napiše za svoj list dolg dopis — iz Prizrena, kjer še nikdar v svojem življenju ni bil! V dopisu ta „vesten“ dopisnik natančno opiše smrt revolucionarja in v svoji „vestnosti“ ni pozabil niti na to, da napiše poslednje besede Gjorgja Skopljančeta! Poročilo so ponatisnili nekateri hrvatski listi in jaz se čudim, da se to pot „Slovenec“ ni pobahal, kako dobre informacije ima on!

A Gjorgje Skopljanec je — živ! Živ je Gjorgje Skopljanec in še dolgo namerava živeti na strah vragom — četudi mu je „Slovenec“ dopisnik že napisal navdušen nekrolog! Živim ljudem piše glasoviti „Slovenec“ nekrologe — to je pač jasno znamenje, da je on najbolje urejevan list na celem slovanskem jugu!

Pokazal sem dotično številko „Slovenca“ onim ljudem v Belgradu, ki stojijo v nepretrgani zvezi z vstaškimi četami v Macedoniji in smejali smo se vsi skupaj — Bog nam odpusti grehe! — da nas je za ušesi bolelo ... Dotična številka „Slovenca“ je poslana v Macedonijo, da čita hrabri Gjorgje Skopljanec o svoji „smrti“ in da se čudi: kaj je zgrešil Bogu, da še živemu pišejo nekrologe ...

Toliko za danes. Materijala imam o „Slovenčevih“, „točnih“ dopisih še dovolj, ker ga pridno zbiram, ali ne maram vsega obenem prinesiti na dan. Oddaljeni smo preveč, a na velike daljave se ne strelja preveč hitro, nego bolj počasi, da krogla — bolje zadene!

Parlamentarni položaj.

Lvov 11. aprila. Glede najnovejših vesti o parlamentariziranju ministrstva se poljskim časopisom naznanja, da ravno sedaj ni verjetno, na bi zmerne stranke v parlamentu dovolile državne potrebščine birokratičnemu ministrstvu. „Slovo Polskie“ je mnenja, da bi se morale zmerne stranke v parlamentu združiti, odstraniti uradniško ministrstvo, ustanoviti parlamentarno vladno brez sekcij-skih načelnikov.

Dunaj 11. aprila. Z merodajne strani izjavljajo, da so vse vesti o odstopu grofa Goluchowskega popolnoma izmišljene. Tudi glede sklicanja delegacij še ni ničesar določenega in pravmogoče je, da se delegacije skličejo šele jeseni.

Novi položaj na Ogrskem.

Budapešta 11. aprila. Novi minister notranjih zadev grof Andrássy je pozval vse velike župane k sebi k skupni konferenci. Veliki župani, ki jih je imenoval minister Kristoffy, bodo podali demisijsko, ki bo tudi sprejeta, a od prejšnje vlade imenovani veliki župani, ki so tudi pod Fejervaryjem vztrajali na svojih mestih, se najbrže puste na svojih mestih.

Trgovinski minister Kossuth se je izrekel o splošni volilni pravici: „Trdni sklep vlade je, uresničiti splošno volilno pravico, seveda pod takimi pogoji, ki zagotovijo madžarsko državo.“

Kossuth je odložil svoje dobro plačane službe pri zavarovalnici, ravnateljstvo pri plinarni in glavno uredništvo pri „Budapest“.

Baron Banffy namerava stopiti proti novi vladi v opozicijo. Izjavil je, da je pač vlada v dobrih rokah in tudi s tem se popolnoma strinja, da so se pritegnili k vladi voditelji opozicijskih strank. Toda v parlamentu mora biti poštena opozicija, ker je tudi v interesu vlade, da je opozicija za kontrolo.

Vojaški nabori se začno med 10. in 15. junijem, ker bodete do takrat obe zbornici dovolili rekrutno predlogo.

Dolgove, ki jih je že zagotovil baron Fejervary, nova vlada ne misli sprejeti, ker se zanaša na zadostne davke. Pač pa bo parlament takoj v prvih sejah meseca maja sklenil večje investicijsko posojilo.

Dunaj 11. aprila. Slovo med baronom Fejervaryjem in cesarjem je bilo ginjaivo. Cesar je naravnost zahteval, naj Fejervary prevzame visoko odlikovanje ter mu je baje obljubil grofovstvo, toda Fejervary je izjavil, da mora iz privatnih vzrokov to odlikovanje odkloniti.

Budapešta 11. aprila. Koalicijske stranke so imele v klubu neodvisne stranke skupno zborovanje, h kateremu so prišli vsi ministri. Ministrski predsednik dr. Wekerle je na kratko razložil program nove vlade. Rekel je, da so se voditelji koalicije odločili prevzeti vladno začasno le v namen, da obnove zopet pravni položaj. Glavna naloga vlade bo, ozdraviti rane, ki jih je zadobila ustava ter varovati osebne pravice tistih, ki so se bojevali za ustavo. Voditelji koalicije se s tem, da so vstopili v ministrstvo, niso odrekli svojim principom, ker kaj takega tudi nihče od njih zahteval ni. Vlada ima le edino zavoro, da za časa prehodnega vladanja ne razvije vprašanja o armadni nemiteto za državne proračune 1905 in 1906 ter tudi izredne kredite za oboroževanje v okviru teh zakonov. Vlada bo predlagala ureditev razmerja napram Hrvaški na temelju predlogov regnikolarne deputacije prejšnjega državnega zbora. Glede carinske in trgovinske zveze z Avstrijo si bo vlada prizadevala, da izvede to zvezo v taki obliki, ki je vredna samostojne države; namesto carinske zveze se sklne carinska pogodba. Nadalje bo vlada pripravila zakon o volilni reformi na demokratični široki podlagi, da dobe predvsem delavski sloji svoje pravice. Ko se potem izvedejo nove volitve na temelju novega volilnega reda, bo vlada odstopila, ker ni prevzela nobene nadaljne obveznosti.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 11. aprila. Ker je ministrski svet v principu sklenil, naj se dobava novih topov deli, da dobi nekaj naročil tudi tovarna Škoda, je nastalo veliko nezadovoljstvo v osrednjem odboru neodvisnih radikalcev. Vsed tega je nastala ministrska kriza, ki se reši po velikonočnih praznikih. Neposredno je provzročil krizo avstrijski minister zunanjih zadev grof Goluchowski, ki je rekel poslaniku dr. Grunjiću, „Opozarjam Vas, da so od stopanja Vaše vlade pri oddaji naročil za topove odvisne naše koncesije Srbiji in srbskemu kmetijstvu. Ako se nebo zadostno oziralo na avstro-ogrsko industrijo, prevzame Vaša vlada odgovornost napram srbskim kmetovalcem in živinorejcem, ki ne bodo imeli od naših trgov koristi. Na krmilo pridejo baje stari radikali, in časopisi že vedo za celo novo ministrsko listo, in sicer: Protiv predsedstvo in notranje zadeve, Nikolić zunanje zadeve, general Putnik vojno, Radovanović finance, Svetolik Radovanović trgovino, Stojanović gradnje, Borisavljević pravosodstvo in Pavlović nauk.“

Skupni vseslovanski program.

Petrograd 12. aprila. Pod naslovom „Slovanstvo in Rusija“ pišejo „Pet. Vjedomosti“ v posebnem članku: Vsak slovanski narod ima sedaj vzroka za premišljevanje, ker vsem grozi nevarnost. Kje so sredstva proti temu? Brezdvomno so predvsem v povzdigi narodnih moči in narodnega dela, v razširjenju narodne zavesti pri vsakem slovanskem narodu. To samo pa še ne zadostuje. Ni brez pomena, da je vkljub vsem slovanskim preprirom zadnje čase opažati, četudi še slabe znake medsebojne

naklonjenost v avstrijskih, jugoslovanskih in rusko-poljskih kongresih. Brezpogojno je potreba, da se ublažijo lokalni prepiri in se izdela skupni slovanski program. Ustvariti je treba oporo za vsak posamezni narod v skupni plemenski zavesti. Slovanski ideal je pravica vsakega posameznika do življenja. To je slovanska in splošna človeška stvar. Ne spadam med tiste, ki verjamejo v mogočnost velike slovanske federacije kot v politično celoto. Preveč smo Slovani krajeno razcepljeni. Toda tudi politično ločeni se moremo kot zvesti prijatelji in zavezniki zbirati pod zastavo naše skupne ideje: za svobodo. Tudi pri tem bo prva vodilna vloga po našem mnenju pripadla Rusiji.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd 11. aprila. Uradno se demantejuje vse vesti o demisiji grofa Vitteja.

Ustavna demokratična stranka, ki bo imela v novi državni dumi večino, je odpisala svojega zaupnika k francoskemu finančnemu ministru izjaviti, da duma ne bo priznala novega ruskega državnega posojila. Ruski narod bi Franciji nikoli ne odpustil, ako bi se z dovolitvijo novih milijard zarotila z ruskim carizmom proti svobodi ruskega naroda.

Varšava 11. aprila. V obmejnem kraju Kibarty so zaprli generala Spevejojeva in 16 oseb zaradi veleizdaje. Vsi so člani poljske anarhistične zveze.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. aprila.

— **Shod narodno-naprednih volilcev v Novem mestu.** V četrtek, 19. t. m., se priredi v Novem mestu v dvorani „Narodne čitalnice“ shod narodno-naprednih volilcev. Na shodu bo govoril v volilni reformi za državni in deželni zbor poslanec g. dr. Ivan Tavčar.

— **Občinski odbor v Spodnji Šiški** je v svoji snojni seji pod predsedstvom podžupana g. V. Maurerja enoglasno brez debate sprejel petico za državni zbor, v kateri se zahtevata za Kranjsko dva nadaljna mestna mandata.

— **Čemu se klerikalcem tako mudi za večino v deželnem zboru?**

Zvedeli smo iz popolnoma zanesljivega vira, da je vsa klerikalna organizacija tako zadolžena, da mora v kratkem času brez „izdatne“ deželne podpore vse propasti. V klerikalnem taboru je brez števila takih, ki samo žro, žro in žro. Kaj jim pomaga, če imajo po kmetih in mestih skoraj vse reveže na svoji strani, ko se pa premožni in izobraženi ljudje vedno bolj obračajo od njih. Neki župnik je pred kratkim tožil v javni gostilni, da se bodo klerikalci s samimi „zmagami“ pri volitvah čisto uničili.

— **Veliko hinavstvo.** Mali Lampe, ki kuje, odkar naš list ni več pod zaščito poslanske imunitete, za-se in za pasarja Kregarja najrazličnejše „popravke“ in bombardira z njimi naše uredništvo, nam je poslal ta-le popravek: „Sklicujoč se na § 19. tisk. zakona zahtevam, da sprejmete glede „Dnevne vesti“: „Veliko hinavstvo“, priobčene v št. 82. „Slov. Naroda“ z dne 10. aprila 1906, v kateri trdite, da visi v oknu pri Šešarku lastnoroden rokopis dr. Evgena Lampe, eta, oklic, ki ga je Lampe sestavil za kandidate, ter da Lampe piše v tem oklicu: „Neodvisni meščanje smo; ne bojimo se „Slovenskega Naroda“, ne „Slovenca“, vemo, da v občinskem svetu ne sme vladati ne liberalna, ne klerikalna marveč edino le meščanska straka.“ Tako piše dr. Lampe — sledeči stvarni popravek: Ni res, da bi bil jaz pisal omenjeni oklic. Res je pa, da nisem za občinske volitve ljubljanske sestavil sploh nobenega oklica.“ — K temu popravku pripomnimo, da si je rokopis, razstavljen v izločnem oknu Šešarkove trafike ogledala tudi Lampetova mati in pred pričami izjavila, da je pisava na dotičnem oklicu res njenega sina, in pristavila, da bi nekdo (Katoliško

tiskovno društvo?) pač rad mnogo plačal, da bi dotični rokopis ne prišel v neprave roke. Z ozirom na to izjavo je pač umljivo, da gornjemu Lampetovemu popravku prav nič ne verjamemo!

— **Velika nesramnost.** Pasar Kregar hoče na vsak način, da izve vsa slovenska javnost, kaj da je on; rad bi imel, da bi dan za dnevom stalo njegovo častivredno ime v listih. Ker to ne gre drugače, bi rad to dosegel s — popravki, ki mu jih sestavlja mali Lampe. Včeraj nam je mož poslal nov popravek, ki ga v nastopnem priobčujemo, izpustivši pasus, ki se nanaša na stvari, ki jih je „popravlil“ že zadnjič: „Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete glede „Dnevne vesti“: „Velika nesramnost“, priobčene v 81. šte. „Slov. Naroda“ z dne 9. aprila 1906 sledeči stvarni popravek: Ni res, da sem jaz bil tisti pošteni, ki je deželnemu glavarju denunciral več oseb zaradi dogodka na galeriji pri zadnji seji deželnega zbora. Res je pa, da nisem nikogar denunciral, z gospodom deželnim glavarjem pa letos še nisem občeval ne ustno ne pismeno.“ — Pripomnimo, da se s § 19. tiskovnega zakona da „popraviti“ vsaka stvar in naj je bila v listu še tako resnično opisana. Vrednost popravkov po § 19 je torej zelo problematična, saj se da z njimi najlažje pačiti resnica. Kar se Kregarjevega popravka tiče, naglašamo, da se je deželni glavar sam izrazil o Kregarju v gori navedenem smislu; ako je Kregar že pozabil, kdaj je zadnjič posredno ali neposredno „občeval“ z deželnim glavarjem, naj se obrne nanj. Detela bo Kregarju gotovo lahko osvežil spomin, ki ga je v zadnjem času že jel tako nevarno zapuščati.

— **Nekdaj in sedaj.** „Marburger Ztg.“ s slastjo ponatiskuje odlomke dveh govorov Anastazija Zelenca, in sicer enega iz leta 1863 v dež. zboru kranjskem, kjer se je razvila debata o jeziku razpravnih zapisnikov in pri kateri priliki je imenovan nemški nacijonalec dejal: „Omika (Kranjske) živi in uspeva pod vplivom nemškega duha, nemške omike. Tako je bilo in tako je in bog daj, tako naj še ostane.“ Glede slovenskega jezika, ki ga imenuje „kranjskega“, pravi, da bi bila naša dežela v najvažnejših odnosajih postavljena na izoliran podnožnik, če bi ne znali Kranjci nemščine ... Leta 1871. je pa že tožil Zelenec v državnem zboru, da se mu zdi, da so v Avstriji zapustili dotedanjo historično nemško podlago in se postavili na slovansko ... „V Avstriji je bil nemški element vedno najpotrpežljivejši, najspravljivejši. Naj bi ne prišlo nikoli do tega, kar bi morali britko objokovati, da bi se čutil Nemec v Avstriji kot tujec; potem bi se ga vendar mogel polastiti spomin na njegovo nekdanjo (?) domovino in silno domotožje!“ Tako je bilo leta 1863. in 1871. Ako bi Anastazij Zelenec še danes živel in imel kak političen govor v dež. zboru kranjskem, pripravljeni smo, da bi tožil grenke solze, da bog ni hotel, da bi ostalo tako, kot je bile 1863. leta in popreje in da slovenske dežele niso postavljene na izoliran podnožnik, če bi Slovenci ne znali nemški. In če bi v državnem zboru hotel „spustiti“ kak govor, pripoznati bi moral, da so se razmere Avstrije korenito spremenile od leta 1871. Slovanski narodi se zavedajo, da je zemlja, na kateri žive, njihova last in da je Nemec tujec na tej zemlji. Avstrija je slovanska država po zgodovinskih dogodkih in ker Slovani tvorijo večino vsega prebivalstva. Če je pa Zelenec 1871 govoril, da so Nemci najpotrpežljivejši in najspravljivejši element, se je pa prav nesramno lagal; naši nemški sosedje slej kot prej preže kot divja zver, kdaj nam vzamejo kak košček naše zemlje.

— **Politično življenje v Spodnji Šiški.** Po praznikih se ustanovi v Šiški politični klub. Naloga mu bo zasledovati politično življenje in pravčasno ukreniti vse potrebno glede občinskih, krajošolskih, obrtno-kupčijskih, deželnih in državnoborskih volitev itd. Čuvati mu bo narodno-napredni značaj Spodnje Šiške in ga

z vso odločnostjo braniti. — Taki klubi naj bode pričetek nove organizacije in dobro bo, če se rode po deželi povsod tam, kjer je nekaj zavednih svobodomislecev. Na krov tedaj, na delo vsak, kdor se čuti naprednjaka!

— **Ločljivost zakona.** Da se našim gospodičnam in gospem ni treba prav nič bati ločljivosti zakona, vidimo najbolje pri naših „prečastitih“. Nobena zakonska žena v neločljivem zakonu nima tolike oblasti nad svojim možem, kakor jo imajo navadno kuharice nad svojim župnikom. Tudi ni slišati, da bi se kateri naših „prečastitih“ ločil od svoje neporočene kuharice. Nerazumljivo je torej, čemu se ravno duhovniki tako pehajo za neločljivost zakona, ko imajo vendar lastne izkušnje, da prosta vez še bolje drži.

— **Imenovanje.** Deželni vladni konceptni praktikant Rudolf Andrejka p. l. Livnograški postal deželni vladni konceptist.

— **Iz finančne službe.** Kviesirana (vpokojena), ne kvalificirana stavečni oficijal Fr. Bervar v Kranjski gori in nadgeometer Josip Koritzky v Novem mestu.

— **Jugoslovanski kongres pisateljev in žurnalistov** se vrši tri dni pred otvoritvijo II. jugoslovanske umetniške razstave v Sofiji, t. j. v drugi polovici meseca avgusta t. l. Društvo bolgarskih publicistov v Sofiji je o tem kongresu obvestilo „Društvo slovenskih knjižnikov in časničarjev“ v Ljubljani prošnjo, da se mu javijo oni gg. slovenski književniki in časničarji, ki bi se tega kongresa hoteli udeležiti. Da bo našemu društvu možno odgovoriti, blagovolijo naj se poslati nemudoma prijave za ta kongres g. tajniku društva slovenskih časničarjev in književnikov, t. j. uredniku Rastu Pustoslemšku v Ljubljani. Pripomnimo, da bo društvo dotičnikom, ki se udeležijo kongresa, preskrbelo prosto vožnjo po srbskih in bolgarskih železnicah.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je razposlala na one svoje podružnice, ki za leto 1904. niso poslane nobenih prispevkov, to-le pismo: Slavna podružnica! V izkazu za l. 1904. je Vaša slavna podružnica znakovana brez doneska. Izrečno Vam beležimo, da ne smatramo za dolžnost slednjega Slovenca, delovati v naših podružnicah — prav tako ne, kakor bi energično zavrnili trditve, da je naša in nikogar drugega dolžnost, skrb imeti za družbo sv. Cirila in Metoda. A, če nas je poklical narod na delo, ne moremo in ne smemo umakniti se danes ali jutri brez vzrokov. Prav tako sodimo o Vas. Dókler ste zvani načelniki svoje podružnice, sme Slovenstvo s polno zanesljivostjo pričakovati od Vas, da delujete njemu v prid, sebi pa v čast in zadoščenje. Ko Vas pričujočim prijazno vabimo na trud za ljubi red — beležimo odličnim spoštovanjem: Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Društvo slovenskih učitelj** je imelo danes dopoludne v dekliški šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani svoj letošnji redni občni zbor, ki je bil jako lepo obiskan. Gdč. Katarina Drolova je kot predsednica pozdravila navzoče in izrazila veselje zaradi velike udeležbe. Med nami in učitelji, je rekla, je nastal konflikt, a ne bom ga razmotrivala tukaj. Zaradi skupnih interesov pojdemo skupaj, me nečemo razdirati, ampak le graditi. Zato je naša dolžnost, da se udeležujemo vseh učiteljskih zborovanj. Predsednica predstavi vladnega zastopnika g. dr. Miljutina Zarnika in da besedo gdč. Franji Miklavčiču, da poroča o društvenem delovanju v preteklem letu. Gdč. Miklavčičeva je poročala, da je društvo lansko leto po zasedanju dež. zbora poslalo po deputaciji dež. odboru prošnjo za zboljšanje gnotnih razmer učiteljc. Prošnja je bila vsestransko podprta in je razvidno iz nje, da stojimo učiteljice mnogo na slabšem nego učitelji. Tako glede stanovanja, katerega mnoge naše kolegince nimajo, pa tudi vsled tega, ker jih je veliko izmed nas, ki podpirajo svoje, nekatere celo po cele rodbine. V prošnji smo se zavzele tudi za omožene učiteljice glede draginskih doklad. Upamo, da se prošnja ugodno reši, saj se bo z njeno ugodno rešitvijo dalo le za pošteno delo pošteno plačilo. Društvo ima 136 rednih in 8 podpornih članov. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto. Gdč. Minka Marolt je kot blagajničarka naznala, da je imelo društvo 204 K 61 v dohodkov in 1204 K 61 v stroških. Društveno premoženje znaša 1124 K 92 v. Računi so se našli v redu. Pri volitvah je bila izvoljena za predsed-

o. gđ. Katarina Drolova, za nico gđ. Franja Miklavčičeva za blagajničarko gđ. Minka Matova. Gospa Kobau se je vsem n zahvalila za njihovo dosedanje ravnanje in jih zagotovila, da je nova nova izvolitev znak zaupanja, ga uživajo pri druženjih. Za poročnice za posamezne okraje so bile oljene te-lege. in g. Bukovic Lea, le Marija, Huth - Razingerna, Jankovič Franja, Klemenč Lina, Kobau Amalija, Kratari Marija, Praprotnik Albina, bančič Franja in Zemljan Jena. Pregledovalka računov sta li izvoljeni gospa Olga Kobau in gđ. Albina Sark. Nato je predavala gđ. Zemljanova, kako delu učiteljica in mati v zaje- no za blaginjo naroda. Gđ. edavateljica je jasno in temeljito izložila, kako naj mati ravna s svo- im otrokom, da ga dobro vzgoji in kako naj učiteljica dela, da podkrepi, kar je dobrega vcepila in odpravi, kar je slabega; posebno zadnje je va- like važnosti, ker se tolikrat dogaja, da slepo ljubeče matere svojim otro- om marsikaj dovolijo, s čimur jih amo spridijo. Ako hoče učiteljica doseči dobrih in trajnih uspehov, si ora znati pridobiti zaupanje svojih jencev in učenec ter njihovih mater. Ako se ji to posreči, je dosegla svoj namen in njeni šolski otroci bodo kdaj krepki stebri naroda, ki potre- buje dobrih vrlih moči v sebi sa- mem. Učiteljica bo pa s tem pridobi- la na spoštovanju in je ne bo morda kaka ponosna in bogata trgovčeva soproga ali hči prevzetno pogledo- vala čez rame, češ, kaj boš ti, ki se moraš ubijati, da se preživiš. Preda- vateljica je nasvetovala, naj bi učitel- jice po deželi uvedle nedeljske se- stanke za svoje bivše učenke in nji- hove matere. To bo večalo vpliv učitel- jice in odvrnila se bo marsikaka nevarnost, v katero bi sicer padlo kmetsko dekle. Ne storimo le, kar moramo, ampak kar moremo in s tem smo izvršile svojo dolžnost. Predava- nju je sledilo dolgotrajno ploskanje vseh poslušalk. Izrečena je bila gđ. predavateljici zahvala za njen trud na izbornem sestanku. Nato je bil sprejet predlog, naj polo s podpisli članice v vsakem okraju dotična od- bornica pošlje tajnici, da se bode ve- delo, kdo je članica in kdo ne. Po- udarjala se je nato potreba solidar- nega nastopanja in odločnosti. Uči- teljice ne smejo misliti, da so ničle in ne smejo biti preveč potrpežljive. Ostro se je kritikovalo, da se je med učitelji in učiteljicami napravil raz- loček pri dovolitvi draginskih do- klad. Vsem naj bi bili dali po 15%, pa marsikdo ni nič dobil, dasi je bil krvavo potreben. Gđ. predsednica se je nato zahvalila za toliko ude- ležbo na zborovanju in zaključila občni zbor, želeč, da bi vse članice delale v prosepah društva in v svoj prid.

— **Predavanje:** O Kristovi be- sedi na križu. „Dopolnjeno je“ bo predaval g. Anton Chráška jutri, v petek, ob 8. uri zvečer v dvorani g. Vospornika na Turjaškem trgu št. 1, I. nadstropje. Vstop prost.

— **Moderna Ljubljana.** Sv. cer- kev prepoveduje v postnem času že- nitovanje in vsako hrupno razveselje- vanje. Kako tiho in žalostno je po kmetih in malih mestih v postnem času! Tudi v Ljubljani ni bilo dosti boljše. V večjih modernih mestih že davno niso poznali več velike razlike med predpustom in postom, a Ljub- ljana se ni mnogo razločevala od kmetskih občin. Še letos so na pustni večer mestni stražniki hodili po gos- tilnah ter so ob enajsti uri, ko zvoní po vseh cerkvah k postu, ustavili godbo. Vse drugače je pa bilo v „ka- toliškem“ hotelu „Union“. Tam so imeli godbo na pekelnično ravno tako kakor na pustni dan. V začetku so drugi gostilničarji nekako začudeno gledali, kako je to, da imajo v „ka- toliškem“ hotelu tudi v postu skoraj vsak dan godbo. Kmalu so pa začeli „vzor-katolike“ sami posnemati. Zad- nji čas je bilo že po mnogih gostil- nah v postnem času slišati godbo in tudi veselo se je plesalo zraven. Celo veliki teden imamo godbo in to v samem „Unionu“. Prihodnje leto go- tovo doživimo, da bo „prevzvišeni“ v postnem času priredil za „preča- stite“ plesno veselico. Vendar so tudi klerikalci nekaj pripomogli, da je Ljubljana postala bolj moderno mesto. Nas prav veseli, da se Ljubljana mo- dernizira in se iztrga iz srednjeveških okov.

— **Dovtip pa tak!** Zadnji „Do- moljub“ poroča „Od nekod na Do- lenjskem“ (v resnici iz Šmartna pri Litiji): „Svinje ne maramo biti. K župniku, ki se peča tudi z zdra- vilstvom (najbrž za odpravljanje ploda) pride pred dnevi neka kmetica in mu toži, da njene svinje ne ma- rajo več jesti; naj kaj pomagajo! „Ste jih že kaj zdravili?“ vpraša župnik. „Vse, vse smo že poskusili, a nič ne pomaga.“ — „No če nič po- maga, pojdite še k šmartinski Dem- šarici in dobite od nje en list „Slo-“

venskega Naroda“, doma ga raztrgajte na drobne kosce, potresite po koritu in nanj stresite hrano. Videli boste, če bo pomagalo.“ — Žena gre in Demšarica ji da vesela „Narod“, ker je ena ovčica spet pridobljena. Stori tako. V tem planejo svinje, ki so že tri dni ležale, h koritu in žro prav po volje (ali prav po fajmoštrovsko!) Vsa vesela se gre zahvaliti ženi h g. župniku in se čudi, kako je bilo to mogoče in kako more ta papir svin- jam tako čudovito pomagati? — „Glejte, ali vam nisem pravil pri le- tošnjem velikonočnem spraševanju“ — pravi župnik, „da je najbrž izmed vseh listov na svetu „Slovenski Na- rod“ najboljša paša za svinje. Zato je vašim svinjam tako dišal, kajti gliha vkup štrihla. Ker pa svinje nočete biti, zato se ogibajte tega lista!“ Nad tem dovtipom so obljubili imeti do- padenja, vsi kranjski fajmoštri in kaplani, ki se poleg ovčarstva — ovce so brunne duše — pečajo s svinjerejo!

— **Znamenje časa.** Te dni je prodal posestnik Jakob Matjan v Zgornji Siški pet let staro jalovo kravo mesarju za 540 K. Ta cena je pač najvišja, ki se je dosedaj stržila v Siški in okolici za neoplemenjeno kravo.

— **Umrl je** danes v Kranju nad- učitelj v p. gosp. Valentin Pin. Pogreb bode v Kranju v soboto dne 14. t. m. o pol 2. uri popoldne.

— **Dovoljenje za rudosledbo** jo dobil tovarnar Josip Lenardič na Vrhniki za celo Kranjsko, izvemši Idrijo.

— **V Št. Jakobu pri Ljubljani** je imela šolska mladina dne 10. apr. t. l. popoldne izredni duševni užitek. Gledala je z velikim zanimanjem projekcijsko predstavo fotografa g. Josipa Rožuna iz Litije. Slike so izborne in mnogolične, a največ jih predstavlja posamezne dele naše drage očetnjave; zato jih je osobito šolam po deželi kar najbolj priporo- čati. Znano je, da en sam pogled na lepo pokrajino domače dežele užge več domoljubja, kakor bi to mogla storiti najdaljša popisovanja spretnega govornika. Posebno lepe partije nam kaže g. Rožun iz Posavja. Od sav- skega izvira pa do Zidanega mosta se vrste gore, soteske, gradovi ter mesta v prijetno harmonično celoto. Tudi Dolenjska je častno zastopana, le Notranjsko pogrešamo v projek- ciji. Zato bi se svetovalo g. Rožunu, da si nabavi slike naše kršne Notranj- ske vsaj iz važnejših krajev. Posebno bi spopolnila njegovo zbirko Cer- knica z jezerom, Postojna z oddelki iz jame, sadunsna Vipava ter slo- večja Idrija z njenimi napravami. Mnogotere graščine ter razne razva- line imenitnih gradov bi takisto pri- čevala, da je ta lepi kos naše domo- vine videl že zgodaj živahno življe- nje raznih gospodarjev v naši vojvo- dini.

— **Spak.** Pri nekem posestniku na Lanišću se krava ni mogla oteliti. Poklicali so živinozdravnika Kutschero, koji je po preiskovanju takoj spo- znal, da tele ni normalno in da se krava sploh ne more oteliti. Odredil je, da naj se krava zakolje, da se vsaj meso lahko porabi. V kravi so dobili tele, koje je imelo prednji konec po- polnoma normalno razvit. Prsna mrena je bila pretargana in je iz nje viselo srce. Trebušne votline sploh ni bilo, torej je bilo tele brez želodca in črev. Križ je bil popolnoma zavrt nazaj, da sta bili zadnji nogi poleg prvih. Tudi zadnji nogi sta bili normalno razviti. Tele se je poslalo na živino- zdravniško šolo na Dunaj. Da bi bila krava povrgla tele brez trebušne vo- tine, v živinozdravniških krogih do- sedaj ni bilo znano.

— **Suroveža.** Danes teden je šel posestnikov sin Avguštin Travni- kar iz Zabrđja pri Mirni na Dolenj- skem domov. Ko je bil na samem, sta ga napadla dva fanti, ki sta ga vrgla ob tla in ga neusmiljeno bila s poleni, tako da sta ga ranila po obrazu in rokah in mu zlomila levo nogo pod koleno. Grozila sta mu na to, da ga vržeta v bližnji potok in bi bila gotovo izvršila svoj namen, če ne bi bila prišla neka ženska in po- klicala ljudi, ki so rezeža spravili, domov, od tod pa v bolnico usmilje- nih bratov v Kandijo.

— **Gozdni požar.** Včeraj popold- ne je pričelo goretí v gozdu nad vasjo Gor. Ponikve pri Trebnjem. Zažgal je baje neki slaboumen človek. Ogenj je prišla gasiti vrla trebenjska požarna bramba in drugi dobri ljudje, ki so ga v kratkem lokalizirali. Skode je okoli 600 K, bilo bi pa sicer po- gorelo lahko več vasi, če bi ne bilo trebenjske požarne brambe, kateri gre za njeno požrtvovalnost vsa čast.

— **Požar.** V Makutah pri Top- licah je zgorela hiša Matije Mau- serja s skednom in hlevi vred. Zgorela je tudi vinska klet Iv. Klo- bučarja. Zažgal je šletni Mauserjev sinček. — Pri Brusnici blizu Novega mesta je pa pogorelo 1,5 hektarja gozda dež. poslanca Antona Ulma. Skode je 1500 K.

— **Dijaki mestne višje realke** v Idriji so priredili minolo soboto

zvečer v veliki dvorani „Narodne čit- talnice“ pod vodstvom učitelja g. E. Gangla koncert na korist podpornemu društvu za idrijske realce. Koncert ni bil tako dobro obiskan, kakor bi si to bilo želeli z ozirom na njegov do- brodelen namen in da se z mnogo- številno udeležbo poveča mladim so- delovateljem veselje do nadaljnega dela na glasbenem polju. Morda je bil vzrok to, da se je določil koncert na neprilichen čas, naj se torej pri prihodnjem poskusi od drugim času. Na vsak način pa zaslužijo naši di- jaški koncerti večjega zanimanja od strani idrijskega občinstva. Spored se je otvoril s koračnico iz „Amakonk“, ki jo je proizvajal precej močan di- jaški orkester pod mladim dirigentom, petošolcem Zorko Prelovcem prav po- voljno. Mešani zbor pod vodstvom g. učitelja Gangla je zapel narodno „Ve- černica“ in Hribarjevo „Matič“ tako dobro, da se je na splošno željo ob- činstva morala ponavljati zadnja pe- sem. Zatem je zopet orkester pokazal svojo zmoglost v globoko čuvstveni pesmi iz opere „Evangelmann“. Di- jak Iv. Koler je deklamoval Gregor- čičevo odo „Oljki“ s finim prednaša- njem in žel mnogo priznanja od strani občinstva. V težkem Richterjevem „Opernem popuriju“ se je povzpela orkester do umetniške višine, na tej ga je znal vzdržavati dijak Prelovec, ki je kot spreten dirigent pokazal svo- svojo veliko sposobnost. Moška zbor, Volaričev „Za dom“ in narodno „Si- jaj solncece“, sta bila naravnost iz- vrstna. Zelo je ugajal občinstvu Le- harjev popuri po motivih iz operete „Loncevece“, ki se je moral ponav- ljati, bilo pa je tudi pravi užitek po- slušati lahko dunajsko godbo. Zaklju- čil se je koncert z zelo težkim Adami- čevim velikim popurijem „Vojaške na- rodne pesmi“ za sopran, alt, moški zbor in orkester, ki je pod sigurnim vodstvom g. učitelja Gangla prav iz- borno uspel. Ravno ta točka je pri- čala, koliko truda in marljivosti je bilo treba, da se je mlade moči na- učilo tako težkih komadov, zato pa učitelju g. Ganglu in dijaku Zorku Prelovcu popolno in največje pri- znanje!

— **V Postojnsko jamo** je prišlo 10. t. m. 27 trgovskih akademikov iz Kraljevega gradca.

— **Za projektovano ozkotirno železnico Ajdovščina-Št. Vid nad Vipavo** bo revizija trase 18. t. m.

— **Povožen otrok.** 6letnega sina sodarja Heška v Hrastrniku so poslali po žganje v 10 minut oddaljeno gos- tilno. Po poti je pa prišel dečko pod voz nekega z apnom naloženega voza. Kolesa so mu šla čez prsi in otrok je bil na mestu mrtve.

— **Rajhenburska čitalnica** pri- redi dne 16. aprila ob 4. uri popoldne v restavraciji Unschuld veselico z igro. „Zamujeni vlak“ in „Eno uro doktor“. Po predstavi prosta zabava in ples. Ob tej priliki bo vo- zil vlak ob 1/2 10. uri iz Rajhenburga v Zagreb.

— **Gospa Maruša Skálová** priredi v nedeljo v veliki dvorani celjskega „Narodnega doma“ velik koncert v korist „Dijaške kuhinje“. Sodelovala bosta virtuozi na gosli Josip Baldus, absolvent kraljeve glasbene akademije v Budimpešti in virtuozi na klavir Vojtech Volt, ab- solvent praškega konservatorija. Pri- čakuje se ogromne udeležbe z ozirom na imenovane priznane umetnike in glede na človekoljuben namen pri- reditve.

— **Umrl je** v Frankolovcih pod Humom blizu Ormoža vrli slovenski kmetski posestnik Martin Munda, zaveden narodnjak.

— **Vinski semenj.** Mestna ob- čina Gradec priredi v času 24. do včrevši 26. aprila 1906 v mestni trž- nici v Gradcu vinski semenj. Odtis tozadevnega tržnega reda je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Velik požar v Celovcu.** Vče- raj zjutraj je pogorela velika izdelo- valnica pohištva Ivana Völkerja v Celovcu. Skode je 100.000 kron in je samega pohištva pogorelo za 60.000 kron.

— **Srbski umetniki in nemški kulturovosci v Gorici.** Pristno ju- goslovanska zabava v Gorici je bila določena na torek zvečer. Prirediti sta jo hotela Slovincem gospod in gospa Markovič. Na zabavo so pa prišli — samo štirje Slovenci. Najeta vojaška godba je morala oditi, pri- rediteljem v veliko gmotno škodo, Slo- vencem pa v sramoto. In vendar so bili izdani samoslovenski plakati in samoslovenska vabila. Ko je pa prišla v Gorico nemška družba, ki je imela v svoji sredi baje par igralcev pov- sem neznane umetniške slave z Du- naju, ni vabila nobenega Slovence, ni izdala nobene slovenske besede, a Slovenci so drli kot nori v laško gle- dišče in napolnili parter, delali po ložah parado in se tudi na galeriji drenjali. Tako se uganja luksus na korist tujcem in na škodo svojem. K tem po „Soči“ povzetim besedam moramo mi pripomniti, da tudi v Ljubljani nismo dosti na boljšem in

če kaka stvar bolj po nemško zveni, več Slovincem jo obišče!

— **Za preiskovanje kraških jam** se je ustanovilo v Trstu društvo „Hades“, ki mu je namestništvo že potrdilo pravila.

— **Poskusen samomor.** I. Bla- suttu iz Trsta je 42 let star, živi na Reki in se je naveličal življenja. V ta namen je spil stekleničico strupa. Ko mu je jelo „slabo prihajati“, jo je pa mož odkuril k zdravniku, ki mu je izpral želodec in Blasutti se bo še nadalje veselil življenja.

— **Sovražstvo med 70letnima zakoncema.** 70letni Anton Čepak v Trstu je že 36 let oženjen s svojo enako staro ženo. Ker se je pa mož zadnja leta vdal razuzdanemu živ- ljenju in pretepal ženo, se je ta ločila od njega. Čepak je bil vsled tega ves razljučen, grozil starki, da jo ubije in ko se je 17. januarja sešel z njo, zasadil ji je trikrat ostro brušen nož v hrbet, da je bila žena dolgo v smrtni nevarnosti. Vsled tega je bil Čepak obsojen na 10 mesecev težke ječe.

— **Samomor.** V Červinjanu se je ustrelil na vrtu svoje hiše namest- ništveni višji inženir Rihard Peter- lungher. Nameril je samokres v vrat. Bil je v par trenutkih mrtve.

— **Pravice je iskal.** Včeraj je prišel v neko tukajšnje gostilno neki kmetič, še mož stare korenine, ki se nikakor ne more sprijazniti s seda- njimi cenami živil. Ko je popil par vrčkov pive in je plačal, zadišala mu je še juha, katero je tudi dobil in vrgel zanjo desetico na mizo. Ko mu je dala natakarija nazaj 2 krajcarja, je pogledal po strani in opomnil, da mora dobiti štiri. Natakarija se je hotela s kmetičem pošaliti in mu dala mesto dveh krajcarjev 4 vinarje. To mu je bil pa prehud tobak. Skočil je po konci, udaril pridušivši se ob mizo in kar vsulo se je kr... in goljufic. Ker pa to tudi ni imelo za- željenega uspeha, je pograbil klohub in razjarjen, kakor puran, zaloputnil za seboj gostilniška vrata in kresal naravnost na policijo naznanit veli- kansko goljufijo. Ko je pa tam izve- del, da juha res velja 16 h, je priko- lovratil zopet nazaj v gostilno, pobral na mizi 4 h in zaklical smehljajoči se natakariji: „Ob kredit si!“ potem pa zopet odšel s prepričanjem, da bode juha ostala zanaprej še pri isti ceni, ko doslej.

— **Navihana Krakovca.** Danes zjutraj sta pripeljala dva krakovska ribiča do Francovega nabrežja s čol- nom ribe. Dva poltarja sta imela že v Ljubljani, enega pa v čolnu. Ko sta dva tržna stražnika hotela ribe, ki so bile v poltarjih, pregledati, sta se Krakovca začela temu upirati, in ko sta le videla, da s svojim prote- stom ničesar ne dosežeta, je eden vzkliknil: „Ne bote jih na rotovžu imel ne!“ v tem pa je odprl pri pol- tarju vratica in bistro postvri, sulci in druge ribe so veselo švigale po Ljubljani in tako odšle gotovemu poginju. Ribič jih je spustil vsled tega, ker so bile nekatere še premajhne, za nekatere pa je sedaj prepovedan čas, toda položaja si s tem vsekako nista izboljšala. Nato sta tržna organa ve- lela ribičema, da naj jima pokažeta še one ribe, ki so bile v čolnu. „Tam jih imate“, je bil odgovor, in že je hotel eden tržnih organov stopiti v čoln, a ga je njegov tovariš opomnil, da naj ne stori tega, češ, jaz ju po- znam. Ribiča, ki sta stala v čolnu, sta se prihlinjeno muzala in Bog zna, ako bi se ne bil čoln prevrnil in bi ne šla za ribami v vodo tudi oba tržna or- gana in ribiča, katerima bi pa voda ne bila napravila prevelike sitnosti, kajti oba sta bila v visokih ribiškkih škornjih. Ribiča sta se jezila, ker je šel njun trud po vodi, tržna stražnika pa sta se smejala, ker sta odšla ne- prijetni prezgodnji kopelji.

— **Nesreča.** Včeraj popoldne si je Vincencij Jereb, posestnikov sin iz Gline, pri sekaniu drv odsekal na levi roki kazalec. Prepeljali so ga v de- želno bolnišnico.

— **Polovico vola** je bilo dne 8. t. m. ukradenega v klavnici mesarju g. Martinu Kralju. Meso je tehtalo 114 kg in ima lastnik 150 K škode.

— **Osební promet** že kaže, da se bližajo prazniki. Osební vlaki so izredno napolnjeni. Včeraj zvečer sta z Dunaja prišla mesto enega dva br- zovlaka, ponoči pa sta šla iz Trsta proti Dunaju mesto enega dva poštna vlaka.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Ogrov. V Heb je šlo 25 Hrvatov, v Scheibbs 19, v Inomest 20, v Meran pa 19. Na Dunaj se je odpeljalo 100, v Budimpešto 19, v Kočevje 17, v Hrušico 10, na Jese- nice pa 15 laških zidarjev.

— **Izgubljeni in najdene reči.** Gimnazijalec Lucijan Jakobi je izgubil srebrno tulo-uro s častniško verižico, ki je imela zlat medaljon, vredno 100 kron. Na uri sta bili črki J. R., v medaljonu pa S. W. in datum 11./6. 1905. — Davčni sluga Peter Strban je izgubil bankovec za 10 K. — Neka gospica je izgubila zlat prstan z mo-

drim opalom. Pošteni najditelj naj ga blagovoli proti nagradi oddati v upra- vištvu „Slov. Naroda“.

— **Najnovelše vesti.** Zopet umor v verski blaznosti. V Ba- denu pri Dunaju je tovarnar San- tononizi umoril svojo ženo. Na umorjeno je naložil svetih podob in 10 rožnih vencev. Tudi roke umorjene je ovil z rožnim vencem.

— **Velik gozdni požar** divja že tri dni v Oberwartu pri Požunu. Dosedaj je že škoda za 100.000 kron.

— **Anarhist.** Blizu Pariza je streljal na vlaku anarhist Rodeer na nekega častnika samo zategadelj, ker je prisegel smrt vojaštvu. Zadel pa ni častnika, temuč župana Ba- stina, ki je takoj obležal mrtve.

— **Nemški cesar** se niti ne zmeni za katastrofo, ki je zadela Ita- lijo vsled izbruha. Ta molk sicer go- stobesednega cesarja se razlaga s tem, da se cesar jezi nad Italijo zaradi njenega postopanja na maroški kon- ferenci.

* **Strahovito bruhanje Vezuva.**

Bruhanje, ki je bilo nekoliko popu- stilo, se je zopet obnovilo z vso silo. Zopet gromi in buči pod zemljo, iz žrela pa leti žareča lava in kamenje več sto metrov visoko. Naselbina Ottajano je popolnoma uničena. Ponesrečilo je mnogo oseb, ker ljud- stvo vkljub pozivom ni hotelo bežati, temuč je hitelo v cerkve. Najhujša katastrofa se je pripetila v San Giu- seppu. Ljudje je pozval vernike v cerkev. Ko jim je župnik pokazal kip sv. Antona v spodbudo, zrušila se je streha na cerkvi vsled nakupiče- nega pepela ter vse podsula. Dosedaj so izrekli izpod razvalin 79 mrtvih. Vseh ponesrečenih v Ottajanu in San Giuseppe je nad 200. Tudi iz drugih cerkev so morali vojaki izganjati fa- natične vernike. Tudi v Neapolju je prebivalce obsenčila prava verska blaznost. Od jutra do večera se vla- čijo po ulicah neštevilne procesije s sohami svetnikov, in cerkvenimi za- stavami. Ženske nosijo goreče sveče, od časa do časa udari vsa fanatična množica v jok in tarnaenje. Nadškof je dal v stolnici izpostaviti soho sv. Januaria, in da svetnik čisto gotovo usliši prošnje, prišlo so takozvane „Januarijeve sorodnice“, t. j. stare babe, ki z neprestanim jokanjem in rotnem hočejo svetnika prisiliti, da napravi čudež. Sicer tako veselo, solnčno mesto Neapolj je podobno veliki blaznici. — Izpod razvalin trž- nice Monteoliveto v Neapolju so do- sedaj izrekli trideset mrtvih in nad 100 ranjenih. — Kralj in kraljica sta dala za ponesrečence ministrstvu 100.000 lir na razpolago. Ministrski svet je sklenil, takoj odpustiti v Neapolj divizijo vojnega brodogoja, da spravi prebivalce iz nevarnih kra-jev. Morje v neapolskem zalivu je hudo razburkano in ima 30° vročine. Goreča lava se je pri Torre Annun- ziate okrenila ter teče proti Pompeji. Najhujša nevarnost preti Torre del Greco. Med strahovitim viharjem pada na mesto žareče kamenje. Mnogo hiš se je zrušilo. Prebi- valci so zbežali, a uradnike in vojake, ki so prišli na pomoč, je goreča lava zaprla ter nimajo niti živil niti vode. San Genaro je popolnoma uni- čeno. Tri osebe so ubite, nad 200 pa je ranjenih. Mestece je imelo 6000 prebivalcev. Položaj v Torre del Greco je obupen, vsled padajočega pepela in peska vlada popolna tema. Med tistimi, ki jih je lava zaprla sta tudi dva nemška in dva angleška časn- karja. — V Neapolju so zaprte vse šole in vsi javni uradi, da so dobili v teh prostorih begunci zavetišče. Tudi kraljevi grad se je prepustil nesrečnikom. Nad mestom je nebo zvepleno rumeno, sliši se bučanje Ve- zuva in podzemsko gromenje. Ljud- stvo pada na ulicah na kolena, moli, rjove in poljubuje križe. Včeraj se je zrušila tobačna tovarna. Podstarih je baje 800 delavcev. Vest pa še ni potrjena. V Sonuna Vezu- viani se je zrušilo 50 hiš, tudi tri cerkve so močno poškodovane. Pepel in pesek pokriva tla nad dva metra visoko. V San Giuseppe so hiše do tretjine visokosti v pepelu. Iz razvalin so dosedaj izrekli 110 trup- el. V Ottajanu še vedno pogre- šajo 200 oseb, a jih vsled nepresta- nega padanja pepela ne morejo iskati. V mestu vlada tema. Povsod primanj- kuje begunom kruha in vode. Časopisi zahtevajo, naj se kaznuje duhovnike, ki zadržujejo ljudi v cerkvah ter jih izročajo poginju.

* **Življenje svetnikov in svet- nic božjih.** Zbor nebeških svetnic pozna tri Katarine, katere je vse samo ljubezen spravila tako — visoko. Goreča ljubezen do nebeskega ženina je gnala Italijanko, Katarino iz Kordona, v puščavo, kjer je preži- vela tri leta v neki votlini ter jedla travo, ne da bi pri tem rabila roke. Danes prepuščamo to zabavo čveteronožcem. Njena obleka je bila spletena iz trnja in žice. To so približno vse njene zasluge za Boga in človeštvo. — Se bolj pekočo ljubezen za nebeskega ženina je čutila Kata-

rina iz Genove. Čestokrat se je valjala po tleh kakor brezumna ter neprestano kričala: „O ljubezen, ljubezen! Ne morem več prenašati.“ In zaradi takega valjanja je postala svetnica. — Več sreče je imela Katarina iz Siena. Njo je uslišal nebeski ženin ter jo osebno obiskal. Pri tej priliki ji je nataknil na prst v znak večne zaroke zelo dragocen dijamantni prstan, ki je imel le eno napako, da ga ni nikoli noben človek mogel videti, kakor le Katarina sama. Nadalje je imela to srečo, da je smela iz Kristusove rane na prsih piti rožnato kri. Seveda ji je Kristus vtisnil petero svojih ran, ki pa jih menda tudi ni nihče videl, zakaj po 40letnem pripravku med dominikanci in frančiškani je končno papež Urban VIII. razsodil: stvar o Katarininih peterih ranah je sicer resnična; toda njene rane niso krvavele kakor rane Frančiška Asiškega. In ta razsodba je frančiškane potolažila, ki nikakor niso hoteli dovoliti, da bi se kdo drugi krvavel, kakor njihov Frančišek. O drugačnih zaslugah tudi pri tretji Katarini ne vedo cerkveni očetje ničesar.

*** Časnikarski dovtipi za 1. april.** Urednik nekega berlinskega dnevnika je za 1. april „potegnil“ ne samo občinstvo, temuč tudi svoje tovariše. Prvi april je bil v nedeljo, v ponedeljek pa je bilo čitati v listu dolgo poročilo o električnem orkestru, ki je priredil v nedeljo dopoldne koncert za povabljenе goste časnikarje v pevski dvorani. Vsak instrument, ki je igral na tem koncertu s pomočjo elektrike, je bil opisan strokovno in obširno ter se je novi iznajdbi pripisovala velika bodočnost, ki bo provzročila na muzikalnem polju nedogledne prevrate. Prvi je šel na lim profesor E., ki je ves razburjen pritekel v uredništvo protestirat, zakaj ga niso poslali na koncert, češ, to je njegov referat. Po vrsti pa so prihajali tudi uredniki drugih listov, ki niso dobili vabila.

*** Farška bisaga.** „Sankt Bonifatius“, katoliški mesečnik, je prinesel nedavno sledečo notico: „Bonifacijevo nabiralno društvo... s tem se obračamo posebno na naše bralke... in služabnice, zbirajte pač pridno... in oddajte svojim prečastim župnikom... nerabno lepoticije, kakor prstane, broše, uhane, stare žepne ure in druge dragocenosti, kakor tudi star denar in spominske kolajne.“ — Cerkev ima res boljši železod kakor ptič nój.

*** Vel. vojvodino Luksemburško** zasmehuje zaradi njene male obsežnosti neki belgijski list s sledečo novico: „Pred nekaj časa se je počela konjenica velike vojvodine Luksemburške za enega konja, a vsled sklepa poslanske zbornice se je pri trdkri Krupp v Esenu kupil tudi en top. Ko je prispel naročeni top, priredili so veliko slavnost. Vseh 120 vojakov luksemburške armade je pristojnoval strelnim vajam. Toda posledice niso bile ugodne. Prihodnji dan je prišla iz sosednjih držav pritožba za pritožbo. V diplomatskih krogih so že mislili, da je Luksemburg napovedal vojko. Dva dni pozneje je luksemburška vlada vrnila Kruppu top s sledečim pismom: „Bodite tako prijazni ter sprejmite top nazaj. Nikakor ga ne moremo rabiti v deželi, ker strelja predač, tako da zgublamo vse strelivo, ker krogle padajo v sosednje države, ki so vsled tega vznemirjene in razdražene.“

*** Otok Ustica,** ki je vsled neprestanih potresov popolnoma zapuščen ter mu prorokujejo geologi, da se kmalu pogreze v morje, je 55 km severno Palerma. Otok je šest kilometrov dolg in štiri kilometre širok ter obsega devet km² površja. Otok je ugasli ognjenik, ki sestoji iz bazaltne lave ter je ugasnil že v prazgodovinski dobi. Z eoliškimi otoki je zvezan po podmorskem gorskem grebenu, dočim ga loči od Sicilije 2200 m globoki jarek. Na otoku so trije hribi, na vzhodu Monte Falconiera (156 m) na zapadu Monte della Guardia dei Turchi (240 m) in v sredini Monte Maggiore (200 m). V starem veku se je imenoval otok Osteodos (otok okostnjakov). Kakor pripoveduje Diodor, so se najeti vojaki spuntali in kartagijsko brodogeje je pripeljalo 6000 puntarjev na ta otok, kjer so morali lakote poginiti. Njihove okostnjake so še našli Rimljani, ki so poslali pozneje na otok svojo kolonijo. Pozneje je bila Ustica postaja Saracenom in Normanom. Sicilijanski vladar Franc I. je zgradil na otoku trdnjavo, da zabrani navale. Alžirec, ki so zadnjič obiskali otok leta 1762. Zadnje čase je bil otok kraj prognanstva za prisiljene. Za časa sicilijanske vlade je imel otok 5500 prebivalcev. V začetku t. l. pa je bilo v edini vasi na otoku S. Maria razen prognancev le 1800 prebivalcev.

*** Francoski menihi in nune v Rimu.** Izredno mnogo menihov in nun se je izselilo iz Francije v Rim. Sprejemali so jih v razne samostane, kjer je le bilo kaj prostora; odprli so se tudi zapuščeni samostani. Po

samostanih, kjer so jih sprejeli, se je pokazalo hitro, da ti francoski menihi in nune, posebno te, nočejo biti samo le ponižni gostje, marveč so se kar hitro udomačili tako, da je po nekaterih samostanih prevladal francoski element. V nekaterih samostanih, kjer so kraljevale laške nune, je prednica Francozinja, in po več cerkvah se pridiguje francosko; po nekaterih samostanih je francosčina že uradni jezik. Sedaj tudi papežu, ki se čuti vedno Laha, to ni več všeč, in odredil je predstojnikom previdnost ter prepovedal francoskim menihom in nunam odpirati šole in azile brez potrebnega dovoljenja, kakor se vidi, je malo bratovske ljubezni in ponižnosti po samostanih in Francozi so Lahe pošteno prekanili. Najbrže ti, slednji ne poznajo pripovedke o ježu in lisici!

*** Za kaj se rabi Petrov vinar?** Kardinal Merry del Val, papežev „minister“ za zunanje zadeve, njegov tajnik in pravzaprav izvršujoča papeževa oblast, živi razkošneje kakor najbolj potratni vladar. Dvorana Borgia v Vatikanu spada med najlepše dvorane na svetu. Ta dvorana je umotvor prve vrste ter bi se zategadelj morala skrbno varovati. Kardinal pa je napravil iz te dvorane svojo obednico. Proti temu so ugovarjali prvi svetovni časopisi, toda kardinal se jim je le posmehoval. Noben vladar na cellem svetu nima take obedovalnice, pa tudi noben vladar ne živi tako razkošno. Rimski listi poročajo, da so obedi, ki jih prireja ta kardinal, razkošnejši, kakor jih je dajal Cesare Borgia. Pavi kardinalov kuhar ima letne plače 30.000 K. Za svoje goste naroča kardinal smotke z otoka Havane ter se morajo nalašč zanj izdelovati. Vsaka taka smotka velja 10 K. In odkod ima toliko denarja za potrate? Svojo plačo si jemlje iz dohodkov Petrovega vinarja, v kateri fond prispevajo večinoma največji reveži, ki jedo sami neosoljen krompir.

*** Zasiženo odklikovanje.** Povodom rojstnega dne bavarskega princa-vladarja je bilo podeljenih mnogo redov, pri tem pa se je napravilo nekoliko pomot. Tako je dobil režiser Basil Ludvikov red, dasi je prav isti red bil dobil že pred leti. Križ za prostovoljno postrežbo bolnikom je dobila tudi neka Avgusta Lynker, ki je res stregla bolnikom v vojski leta 1870/71., toda leta 1878. je že umrla. Odklikovanje jo je potemtakem zadelo 28 let po smrti.

*** Nesrečen jubilej.** Letos je minilo 25 let, odkar je sloveči in zaslužni poljski ljudski pisatelj Konrad Prusijnski ustanovil v Varšavi ljudski časopis „Gazeta Słojonteczna.“ List je tako napredoval, da je imel zadnja leta že 30.000 naročnikov. Za 25letni jubilej pa je ruska vlada list zatrla, kar je zbudilo med ljudstvom veliko nevolje.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Terjatev brezuspešila. Mana Zemljak iz Pijave gorice, dekla v Zamostecu, je terjatev Marije in Janca Zajca v znesku 117 K 30 vin., katere je imela tema dvema na sodno odmerjenih kazenskih stroških povrniti, s tem brezuspešila, da je s svojo materjo Uršo, in varuhom Francetom Bukovcem izposlovala pri tukajšnjem okrajnem sodišču, da so jo proglasili za polnoletno. Na podlagi dotičnega dekreta je potem izterjala od svojega brata na njegovem posestvu vključeno doto v znesku 342 K 67 vin. proti temu, da ji je takoj izplačal 240 K, ostanek mu je pa odpustila. Izdala mu je nato izbrisno pobotnico, na podlagi katere se je vključil izbris zastavne pravice glede terjatve. Umevno je, da je Zemljak na ta način brezuspešila rubež njene dote za to terjatev. Obsojena je bila na en mesec zapor.

Aretaciji se je protivil. Mate Fabian, kovaški in brivski pomočnik v Borutu v Istri, je skrivn zastopnik trdke Zwilchenbart v Bazlu, katero pospešava, zlasti na progi čez Havre izseljevanje v Ameriko. V Avstriji nima za to dovoljenja, pač pa ima svoje zaupne moči, katerim plačuje po 15% provizije. Dne 26. marca t. l. je bil Fabian prijet na tukajšnjem južnem kolodvoru, kamor je pripeljal 13 izseljencev. Nadstražnik Večerin je hotel pregledati njegove listine. Temu se je uprl Fabian, iztrgal mu je dve pismi trdke Zwilchenbart iz rok in ga v prsa sunil. Ko ga je hotel Večerin s pripomočjo dveh mož vklemiti, je sunil nadstražnika od sebe, da je padel, mahal z rokami okoli sebe in tudi navzočega Jožefa Pajniča na stran porinil. Obtoženec pravi, da ni imel namena se ustavljati, temveč le odvzeti nadstražniku zapisno knjižico. Obsojen je bil na 3 tedne težke ječe.

Bojevitarka. 78 let stara Helena Primar, užitarica v Nadgorici, je napadla dne 15. prosinca t. l. najprvo z burkljami užitarico Marijo Snoj. Ko ji je pa njena snaha

iztrgala burklje iz rok, pograbila je v veži motiko ter mahala z njo proti glavi nasprotnice, ki ji je odbijala z mello udarce. Upila je, da jo mora ubiti. Primar je prebila sovražnici na levi roki nadlehtnico, potem jo je pa vrgla na tla, tolkla po glavi in ji ruvala lase. Huda starka je bila obsojena na 1 mesec ječe.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Dunaj 12. aprila. Ministrski predsednik baron Gautsch bo povabil na konferenco v zadevi volilne reforme voditelje vseh strank. Dotične konference se prično prihodnji torek.

Zagreb 12. aprila. Danes sta bila zaplenjena „Obzor“ in „Pokret“, ker sta deslovno posnela neko notico o preokretu na Ogrskem po „Magyar Orszagu“, oziroma „Budapesti Hirlapu“. Včeraj je bilo konfisciranih vseh 6 opozicijskih listov radi ponatiska neke vesti iz „Budapesti Hirlapu“.

Budimpešta 12. aprila. Grof Appony je odpotoval na Dunaj, da se posvetuje s cesarjem radi imenovanja novih velikih županov.

Budimpešta 12. aprila. Uradni list priobčuje vladno naredbo, s katero se preklicuje prepoved svobodne kolportaje časopisov.

Belgrad 12. aprila. Tukajšnji avstrijski poslanik je protestiral pri vladi radi pisanja srbskega časopisja proti Avstriji in vprašal, kaj je istine na vesteh „Vossische Zeitung“ o srbski revoluciji in propagandi v Bosni. Javnost je cgrščena, ker v Srbiji je svoboda tiska, a „Voss. Zeitung“ prinaša izmišljotine po nalogu dunajskega kabineta. Vlada dementuje vse vesti o ministrski krizi. — ut

Belgrad 12. aprila. Rešitev vprašanja o nabavi novih topov se je odložila na prihodnji teden. Tudi ministrska kriza se bo rešila šele po Veliki noči.

Varšava 12. aprila. Policija je aretovala nekega človeka v hipu, ko je hotel skočiti z brzovlaka. Aretovanec je priznal, da se je udeležil uloma v moskovsko banko.

Varšava 12. aprila. V vasi Blonjev pri Varšavi so katoliški kmetje napadli voditelje sekte Marjanistov, ki so se umaknili na cerkveni stolp, od koder so streljali na množico. Nastal je silen pretep, v katerem je bilo 20 oseb težko ranjenih. Vsi ti se bore s smrtjo.

Neapolj 12. aprila. Policija je aretirala 300 oseb, ki so širile vznemirjajoče vesti in izdala naredbo, s katero prepoveduje vznemirjati z neresničnimi vestmi že itak skrajno razburjeno prebivalstvo. Dosedaj se je našlo 1000 mrtvecev, število ranjenecv je najmanj dvakrat tako veliko.

Neapolj 12. aprila. Promet je ustavljen na vseh železnicah vsled vladajoče teme, radi praha in kamenja, ki pada z Vezuva. Gosta megla pokriva mesto. Vezu je izginil v dimu in magli. Zemlja se trese in pod površino so čuje votlo grmenje. Ljudje hodijo po ulicah v kričkah.

New York 12. aprila. Maksim Gorki je bil tu navdušeno sprejet. Napram časnikarjem se je izrazil, da ruski revolucionarji ne bodo preje mirovali, dokler na bo uničen carizem in dokler Rusija ne postane republika.

Gospodarstvo.

— **Zaupno naznanilo.** Trgovci in obrtniki, ki imajo kupčijske zveze z Buenos-Ayresom dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani važno informacijo o neki ondotni tvrdki.

— **Dobavni razpis.** C. kr. trg. ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški obcnici v Ljubljani, da se bo dne 25. aprila 1906 vršila pri poveljništvu artilerijskega arzenala v Sofiji ponudbena razprava za dobavo svinca, oinkove ploščevine, klobučevine in 100 m² desk iz jelovega lesa. Natančnejši pogoji se dobe pri poveljništvu arzenala.

— **Izvoz jajec iz Rusije.** Leta 1903 se je izvozilo iz Rusije na Anglesko 2768 milijonov jajec za 51 milijonov rubljev. Pretečeno leto pa se je izvozilo že 3.780.900.000 jajec. Ako računamo, da zneske kokoši na leto 150 jajec, izneslo je pretečeno leto izvožena jajca 25 milijonov kokoši.

Nič ni boljsega in v rabi cenejšega za čiščenje kovin iz zlata, srebra, niklja, bakra, alufide itd. nego pristni čistilni ekstrakt Globus, ki ga izdeluje Fritz Schulz jun., deln. družba v Lipskem, Neuburgu na D., Hebu na Češkem in Lincolnu pri Novem Yorku, največjih tvornicah za kovinska čistila. Globus čistilni ekstrakt povzroča brez truda in hitro prekrasen trajen blesk; ne obsega škodljivih sestavin, ne praska in ne pušča brazgotin. Čistilni ekstrakt Globus nikoli ne izgubi čistilne moči, se ne maže kakor čistilna pomada in je dosti boljši in in izdatnejši nego vsi tekoči čistilni preparati, ki so na trgu. Izkratka: Čistilni ekstrakt Globus je najboljšje kovinsko čistilo, ki je bilo v priznanje odlične dobrote že večkrat visoko odklikovano, nazadnje na svetovni razstavi v St. Louisu leta 1904 z grand prixom, najvišjo odliko te stroke. Točna skrb pri izdelovanju in poraba najizvrstnejših surovin, v prvi vrsti neuburške kremenove krede, ki se v tako izvrstni kakovosti dobiva samo v lastnih rudnikih deln. družbe Fritz Schulz jun., so napravili čistilni ekstrakt Globus za vseobčo čistilo in mu priskrbeli neprestano rastočo priljubljenost. Odkar je firma Fritz Schulz jun. v Lipskem iznašla čistilni ekstrakt Globus, se je ta ekstrakt v stotisoč gospodinjstvih obnesel najboljše in ga rabijo sedaj povsod, po vseh delih sveta. Čistilni ekstrakt Globus se more torej resnično imenovati najboljšje kovinsko čistilo. Vsak mesec se ga razpošlje na milijone skatic, dokaz, da je čistilni ekstrakt Globus postal neuprljiv in da je po svoji neprimerljivi dobroti edin. To dokazujejo tudi poizkusi, prodajati manj vredno blago v slepilno podobnih zavitkih. Varujte se teh ponaredb in zahtevajte izrečno pristni čistilni ekstrakt Globus z varstveno znamko „globus v rdečem povprečnem pasu“.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 9. aprila: Helena Saleher, godčeva hči, 4 mes., Streliške ulice 15, Catarrhus intest. — Ivan Garvas, delavec, 58 let, Karolinska zemlja 35, jetika.

Dne 10. aprila: Marija Tovnar, delavka, 42 let, Mestni trg 3, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 8. aprila: Rudolf Starič, pekoveškega pom. sin, 20 mes. davica.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 12. aprila 1906.

Malobesni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	99 90	100 10
4 1/2% srebrna renta	99 80	100 —
4% avstr. krona renta	99 95	100 15
4% zlata	116 10	116 30
4% ogrska krona renta	96 80	97 —
4% zlata	116 10	116 30
4% posojilo dež. Kranjske	99 50	101 —
4% posojilo mesta Spiljet	100 50	101 50
4% Zadar	100 —	100 —
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	100 90	101 90
4% češka dež. banka k. o.	100 —	100 15
4% dež. banka k. o.	100 05	100 45
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100 30	101 30
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106 —	107 —
4% zast. pisma innerst. hranilnice	100 50	101 50
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100 —	100 60
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100 —	100 90
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 50	101 50
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	100 —
4% prior. delenjajskih žel.	99 50	100 —
4% prior. juž. žel. kup. 1/2%	315 85	317 85
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 35	101 35

Srečke.	195 —	197 —
Srečke od l. 1860%	286 50	288 50
od l. 1864	161 85	163 85
titazke	297 —	307 —
zem. kred. I. emistije	302 —	312 —
II.	256 —	272 50
ogrške hip. banke	101 —	110 —
srbske a frs. 100 —	151 50	152 50
turške	24 40	26 40
Basilika srečke	472 50	482 50
Kreditne	78 —	84 —
Kommoške	91 —	97 —
Krakovske	59 —	66 80
Ljubljanske	51 —	53 —
Avstr. rdeč. križa	32 —	34 —
Ogr.	57 —	63 —
Rudolfove	71 —	76 —
Saiburške	52 —	632
Dunajske kom.	126 75	127 75

Dejalice.	126 75	127 75
Južne železnice	687 50	688 50
Državne železnice	1640 —	1649 —
Avstr.-ogrsk. bančne dejn.	683 50	684 50
Avstr. kreditne banke	821 —	822
Ogrske	243 50	244 50
Živnostenske	653 —	657 —
Premogokop v Mostu (Brux)	566 50	567 50
Alpinske montan	266 00	268 00
Praske žel. ind. dr.	564 25	565 75
Rima-Murányi	274 75	276 75
Trboveljske prem. družbe	582 —	588 —
Avstr. orožne tovr. družbe	152 —	154 —
Češke sladkorne družbe	11 33	11 88

Valute.	11 33	11 88
C. kr. cekin	19 13	19 16
20 franki	23 45	23 53
30 marke	23 98	24 06
Boverigius	117 40	117 60
Marke	95 75	95 95
Laški bankovci	253 —	254 —
Rubli	4 84	5 —
Belarij		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 12. aprila 1906.

Termin.	100 kg K	16 86
Pšenica za april	100	16 76
oktober	100	13 42
Rž	100	13 68
oktober	100	13 58
Koruzza	100	13 78
oktober	100	15 98
Oves	100	12 78

Effekt.

Vzdružno.

Meteorološko poročilo.

Vizita nad morjem 806.2. Srednji krovi tlak 736.0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
11.	9 zv.	744.3	12.0	brezvetrno	jasno
12.	7. zj.	744.9	4.4	brezvetrno	jasno
	2. pop.	742.4	21.2	sr. zavzhod	jasno

Srednja večerajšnja temperatura: 12.0°, normala: 8.9° — Padavina v mm 0.0

Zahvala.

Za premmoge odkritosrčne dokaze sočutja med boleznijo in ob smrti iskreno ljubljenega soprega, gospoda

Alojzija Kosa

restavraterja „pri Levu“

izrekamo vsem prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo

Posebno se zahvaljujemo slav. veteranskemu koru, „Društveni godbi“, pevskemu društvu „Ljubljana“, ljubljanskemu „Sokolu“, zadrugi gostilni čarjev ter pokojnikovim prijateljem od vojaške godbe c. kr. pešpolka št. 27. Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem krasnih vencev s prošnjo, da ohranijo pr-rano umrlega pokojnika v blagem spominu.

V Ljubljani, 11. aprila 1906.

Žalujoči ostali.

1351

Uradnik

vešč slovenščine in nemščine, išče za popoldne v kaki pisarni primerne službe.

Ceuj ponudbe pod „A. H.“ na upravo „Slov. Naroda“.

1328 2

Naprodaj je krasno ležeča

graščina

prilpravna tudi za industrijske namene.

Ponudbe pod „Kauf 1906“ v Celje poste restante.

1326 2

Išče se k 2 dečkoma (učencema)

gospodična

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

1368—1

Stanovanja išče

za avgustov termin mirna stranka (dve osebi). Obsega naj 2 sobi. — Ponudbe z navedbo cene se prosi na upr. „Slov. Naroda“ pod „J. P. 25“.

1367

Zaradi pomanjkanja prostora se prodajo po nizki ceni skoro popolnoma nova

hišna oprava

iz trdega lesa, skupno ali posamezno.

1352 1

Moderni 1364 1
klobučevinasti, svilnati in plišasti
klobuki
izdelki trdk **Hückels Söhne, Jos. Pichler in Wilh. Pless**
po najnižjih cenah v trgovini s perilom, klobuki in z modnim blagom
C. J. HAMANN
v Ljubljani, na Mestnem trgu šte. 8.

Na svetovni razstavi v St. Louis 1904
najvišja odlika „Grand Prix“
Globus
čistilni ekstrakt
čisti bolje kakor
vsako drugo koviško čistilo
13 1327 1

R. Kirbisch, slaščičarna v Ljubljani
na Kongresnem trgu št. 8
priporoča 1282-3
za Veliko noč bogato izbrano zalogo
pirhov, velikonočnih zajcev, atrap in
različnih bonbonjer, dalje vsak dan sveže
pince, tituli, orehove, mandljeve in rozi-
nove police, prežce, šartelj, torte, naj-
finejše pecivo in bonbone.
Zunanja naročila točno.

Specialiteta:
turistovske srajce,
belo in barvasto perilo iz angleškega cefirja, go-
lenice, izbrani vzorci,
kravate
za vse različne okuse, dalje specialitete švedskih
rokavic: glače in iz pralnega usnja
brezhibne prilike: :-:
najboljši izdelek priporoča 1343-2
Flojzij Persché
v Ljubljani, Pred škofijo št. 21.

F. M. NETSCHEK
c. kr. dvorni dobavitelj
Resljeva cesta št. 3 v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 37
„Pri veliki tovarni“
priporoča svojo velikansko zalogo
narejenih oblek za gospode, dečke,
dame in deklice.
Slavno p. n. občinstvo si usojam opozarjati, da imam
tudi zelo veliko fino izbiro 1323 2
salonskih in oblek s frakom
smokingom in jaquetom.
2000 finih otroških kostumov
oddam po najnižji ceni.

Costilna in žgranjarija
s pripravo, tudi jako pripravna za pe-
karijo in mesarijo, se odda.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“ 1287-2
Prodajalka
(manufakturstka), vestna in pridna, se
pod ugodnimi pogoji takoj sprejme.
Ponudbe s sliko, (ki se takoj vrne)
na upravništvo „Slov. Naroda“ pod
„Maj 1000“ 1338-2

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“
Od 8. aprila do
14. aprila 1906:
Zanimiv pohod 1350
Carigrada.

Nova brivnica.
Slav. občinstvu v ljudo naznanjam,
da sem z današnjim dnevom **otvoril**
novo brivnico
na Dunajski cesti št. 11
(Fröhlicheva hiša)
Zagotavljam točno, čedno in so-
lidno postrežbo se priporočam za mu-
gobroj obisk z velespoštovanjem
1366 1
Ivan Kosec
brivec
na Dunajski cesti šte. 11.

Knjižna novost!
A. Aškerc:
Mučeniki.
Slike iz naše protireformacije.
Cena: broš. z izvirno risbo na naslovni
strani 3 K, eleg. vez. 4 K 50 h, po
pošti 20 h več.
Ta najnovejša Aškercova pesniška
knjiga vsebuje petdeset epskih pesnitev
iz zgodovine slovenske proti reformaciji.
Reakcija zoper protestantizem se je bila
začela že za Trubarja. Ko pa je zasedel
ljubljansko škofijsko stolico Tomaž Hren,
so se začeli hudi časi za slovenske pro-
testante. To reakcijo nam slika Aškerc
v plastičnih epskih pesnitvah na podlagi
zgodovine in v njenem duhu. Vsak iz-
obražen Slovenec se mora zanimati za
zgodovino svojega naroda, torej tudi za
slov. protestante, ki so po dolgem upi-
ranju podlegli kot pravi mučeniki za svoje
prepričanje, tako, da jim mora izkazovati
svoje simpatije in spoštovanje vsak na-
preden Slovenec 53-37
Knjiga je izšla v založbi
Lav. Schwentnerja
v Ljubljani.

Spomladanske
obleke za gospode
obleke za dečke
paletote za dame
plašče za deklice
v največji izbiri.
Najnižje cene!
Gričar & Mejač
Prešernove ulice šte. 9.

Najnovejša iznajdba! 10.000 K za kaj boljšega!
Zahtevajte povsod za 12 vinarjev le
JEKELINUS
najcenejše najsplošnejše
najodličnejše vse
najsnažnejše prekašajoče
idealno čistilo
v obliki palčic. — Ne samo za vse kaviere, ampak tudi za pohištvo iz lesa in
usnja, oljnate slike, igrane karte, marmornate plošče itd. itd.
Osrednja prodaja: **JOSIP ŽUG, Dunaj, II 3, Ob. Donaustrasse 101.**
Zaloge v Ljubljani: **Henrik Kenda, I. Korenčan, Anton Krisper, Vašo**
Petričič in Viktor Schiffer.

1296-3
velikonočne praznike
daje najcenejše: obleke za dame, gospode,
deklice in dečke kakor tudi klobuke in
slamnike za gospode in dečke - - -
„Angleško skladišče oblek“
- - - **O. BERNATOVIC** - - -
v Ljubljani, na Mestnem trgu šte. 5.

Velikonočno nastavljenje
dvakrat na leto in sicer o Veliki noči
in o Božiču pojavljajoče se specialitete: 1324 1
šentpaveljskega piva
iz liberške pivovarne in sladarne v
Maffersdorfu na Severnem Češkem
se prične splošno in po vsej monarhiji
na velikonočno nedeljo, dne 15. aprila.
Točilo se bo v Ljubljani izključno samo:
v hotelu „pri Maliču“
(Karel Kolsser).

Naznanilo za gospode.
Zaradi obnove prostora, se prodajajo sledeče
stvari po izvirni ceni:
Srajce za gospode, bele in bar-
vaste, ponočne srajce, spodnje
hlače, cvratniki, zapestnice, naj-
boljše blago, srajce za turiste od
80 kr. naprej, normalno perilo, no-
gavice, rokavice, žepne rutice,
platnene in batistaste, cvratnice,
najlepši, elegantni vzorci.
Skrajno ceno.
Poštne pošiljave od 20 K naprej franko.
Karel Recknagel
v Ljubljani, na Mestnem trgu 24.
Znižane cene.